

IES Virxe do Mar
de Noia

IES VIRXE DO MAR
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN
Rúa Rosalía de Castro, 1 15200 Noia (A Coruña)
Tfno.: 881866831
E-mail: ies.virxedomar.noia@edu.xunta.gal
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/>

PLAN DE ORIENTACIÓN

CURSO 2021-2022

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- A orientación como actividade educativa

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

2.1- Contextualización do centro

2.2.-O departamento de orientación

2.3.-Análise de necesidades

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA

4.- OBXECTIVOS DO PLAN

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E ACCIÓNS PRIORITARIAS

5.1- Apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe

5.2- Apoio á orientación académico-profesional

5.3- Apoio ao plan de acción titorial

5.4- Temporalización-secuenciación actividades titoría

5.5- Actividades complementarias e extraescolares do Departamento

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

7.- METODOLOXÍA

8.- SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PLAN

9.- ANEXO-PLAN DE APOIO-PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

1.- INTRODUCCIÓN.

1.1.- A orientación como actividade educativa.

A Lei Orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (LOXSE) establecía que a actividade educativa se desenvolvese atendendo entre outros principios, ó **de atención psicopedagóxica e orientación educativa e profesional (Art.2)**. Isto supoñía integrar na actividade educativa máis tradicional dúas funcións; por un lado a atención especializada e individualizada- que non exclúe- das dificultades de aprendizaxe, o por outro, a orientación para o desenvolvemento persoal, académico e profesional como parte do proceso educativo. Así mesmo, **a titoría e a orientación formaban parte da función docente (Art.60)**, co cal todo profesor polo feito de serlo, ía estar implicado na acción tutorial.

A Lei Orgánica 10/2002, de 23 de decembro, de Calidade da Educación (LOCE), no seu artigo 2 recollía explícitamente como dereitos básicos dos alumnos, o **dereito a unha formación integral que contribúe ao pleno desenvolvemento da personalidade e o dereito a recibir orientación educativa e profesional.**

A Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE) modificada pola Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro (LOMLOE), atendendo a anteriores referentes legais e novos postulados, establece un marco no que se van desenvolver todas as accións educativas, (incluída, por suposto, a orientadora), como recolle no seu Preámbulo entre os seus principios básicos, o logro da:

- Educación de calidade para todo o alumnado.
- Equidade na educación que garanta a igualdade de oportunidades.
- Esfuerzo compartido por todas as persoas que compoñen a comunidade educativa.

Os **ámbitos de actuación** da mencionada orientación educativa e profesional serán tres:

- O apoio ó proceso de ensino- aprendizaxe.
- A acción tutorial.
- E a orientación académica e profesional.

Os axentes destinatarios de dita actuación serán: o alumnado, o profesorado, os pais / nais dos alumnos/as e, a comunidade educativa en xeral.

Todos estes argumentos implican que a orientación é un dereito e un principio neste sistema educativo, así como unha función inherente á actividade educativa diaria.

A orientación fai posible unha educación no sentido máis enriquecedor do término, é dicir, unha educación que vaia máis aló da mera instrución e transmisión de coñecementos, unha educación que se dirixa á persoa enteira e unha educación que atenda á persoa concreta.

Neste senso configúrase como a peza clave que aglutina o instrutivo e o educativo contribuíndo ó logro da formación integral do alumno mediante unha intervención preventiva, planificada, sistémica, curricular e cooperativa, coa implicación de todos os axentes educativos e sociais.

No desenvolvemento deste proceso de orientación atenderemos a **seis principios fundamentais**:

- **Principio de Prevención:** a orientación será esencialmente proactiva, anticiparase (no posible) á aparición de circunstancias ou situacións que poidan obstaculizar o desenvolvemento dunha personalidade sá e integrada, capaz de expresar as súas máximas potencialidades. O énfase ponse no grupo ou comunidade, intervindo na alteración dos contextos ambientais ou dotando aos individuos das axeitadas competencias vitais para que poidan afrontar con éxito as situacións de crise.
- **Principio de desenvolvemento:** a orientación é un proceso continuo dirixido ao desenvolvemento integral das persoas.
- **Principio de Intervención Social:** a acción orientadora realizarase en e sobre un contexto dado para posibilitar á persoa orientada o coñecemento das variables contextuais e as posibilidades de transformación destas.
- **Principio de sistematización:** orientación centrada nas necesidades e problemas da institución escolar.
- **Principio de curricularidade:** a orientación educativa integrada no currículo formando parte das distintas áreas que conforman o currículo así como a súa especificación nos diferentes documentos do centro.
- **Principio de cooperación:** necesidade de coordinación e cooperación dos diversos axentes que interveñen no proceso educativo (pais/nais, profesorado, alumnado, axentes externos....)

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación.

Entendemos o Plan de Orientación como o documento de traballo que recolle as actuacións do noso departamento para un curso académico, concretando e apoiando o Plan de Orientación Académico – Profesional, o Plan de Acción Titorial e as medidas de atención á diversidade incluídas no Plan Xeral de Atención á Diversidade no Proxecto Educativo de Centro.

Configúrase como un documento aberto, vivo e en constante confluencia coa práctica e coa investigación educativa. O longo deste plan hai unha preocupación por favorecer unha mellor conexión entre a teoría e a práctica, considerando que a primeira, informa á práctica e dende esta constrúese a teoría. Elemento éste, esencial para garantir, ou polo menos posibilitar a mellora da calidade educativa.

A finalidade do Plan é garantir o exercicio do dereito á orientación de todos os alumnos/as e a súa continuidade e coherencia ó longo da Etapa de Educación Infantil, Primaria e Secundaria, e proseguir nas ensinanzas posobrigatorias.

O marco de referencia do plan de orientación do centro defínese a partir das instrucións ditadas pola Dirección Xeral, dirixidas a unificar as actuacións dos diferentes plans de orientación, establecendo un marco común para a súa planificación, desenvolvemento e avaliación, así como aqueles ámbitos de actuación prioritarios; sen prexuízo do establecido no proxecto educativo de cada centro, o que posibilitará a necesaria adaptación das actuacións ós diferentes contextos educativos.

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO.

2.1.- Contextualización do centro.

O alumnado que se incorpora ao noso centro para proseguir os seus estudos de ensino obrigatorio na Etapa da ESO, provén na maioría, do centro de Infantil e Primaria adscrito ao noso IES: CEIP Felipe de Castro e na Etapa

de Bacharelato algún alumno/a proceden de centros concertados da contorna coma o Centro Jaime Balmes ou o María Asumpta.

Oferta Educativa.

No IES Virxe do Mar, ofértanse para o curso 2020/21, as seguintes ensinanzas;

- **E.S.O.**

- ✓ 1º ESO: 3 grupos (59 alumnos/as)
- ✓ 2º ESO: 2 grupos (46 alumnos/as)
- ✓ 3º ESO: 3 grupos (61 alumnos/as).
- ✓ 4º ESO: 3 grupos (60 alumnos/as).

Nesta etapa ademais temos en funcionamento as seguintes medidas de atención á diversidade, concretadas para este curso académico dende o **Plan Xeral de Atención á Diversidade**:

- ✓ Reforzos grupais de matemáticas e nas linguas, para o alumnado exento de 2ª lingua estranxeira en 1º e 2º curso.
- ✓ Reforzos de materia dentro da aula.
- ✓ Apoios específicos individualizados de Pedagoxía Terapéutica para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- ✓ Contamos na etapa da ESO con dúas adaptacións curriculares significativas.

- **Bacharelato**

- ✓ 1º BAC: 3 grupos (77 alumnos/as)
- ✓ 2º BAC: 2 grupos (58 alumnos/as)

- **Ciclo Formativo de Grao Medio: Video disc-jockey e son**

- ✓ 1º curso: 1 grupo (23 alumnos/as)
- ✓ 2º curso: 1 grupos (16 alumnos/as)
- ✓ No ciclo formativo, no primeiro curso temos 3 alumnos da quenda reservada a discapacidade por TEA, cos que se levará a cabo o indicado no Protocolo establecido pola Consellería. Ademáis outros dos, un alumno e unha alumna teñen protocolo de risco suicida aberto.

Para atender axeitadamente esta realidade educativa, o centro adopta aquelas medidas organizativas, pedagóxicas e curriculares que mellor respondan ás necesidades da comunidade educativa, atendendo fundamentalmente ao Decreto 229/11, do 7 de decembro, polo que se regula a atención a diversidade do alumnado dos centros docentes da comunidade autónoma de Galicia, neste curso académico contamos coas seguintes medidas implantadas concretadas do **Plan Xeral de Atención á Diversidade**:

Ordinarias

- ✓ Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

- ✓ Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- ✓ A optatividade.
- ✓ Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e cooperativo en grupos heteroxéneos.
- ✓ Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- ✓ Medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.
- ✓ Desdobramentos de grupos.
- ✓ Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas (para alumnos con materias non superadas).
- ✓ Programas de recuperación (para alumnos que repitan curso).
- ✓ Programas específicos personalizados.
- ✓ Programas de habilidades sociais.

Extraordinarias

- ✓ Adaptacións curriculares incluídas á adaptación de acceso de ser necesarias.
- ✓ Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica.

2.2.- O Departamento de Orientación.

► Rasgos que o caracterizan.

A orientación e a función titorial, reclaman necesariamente da axuda, colaboración, asesoramento e apoio técnico do Departamento de Orientación, do que forma parte a orientadora, totalmente ligada á dinámica educativa do centro e que representa ó Departamento na Comisión de Coordinación Pedagóxica.

As características do departamento de orientacións son:

- ✓ É un órgano de coordinación docente, xunto cos departamentos Didácticos, a Comisión de Coordinación Pedagóxica, os titores..., que polas súas múltiples relacións co resto da comunidade educativa, representa un eixo na organización do centro.
- ✓ As súas accións estarán plenamente integradas no proceso educativo xeral e no marco curricular, o seu labor non será illado nin paralelo.
- ✓ É o espazo institucional dende onde se coordina, colabora e participa activamente na planificación e desenvolvemento da acción titorial e orientadora, onde se articula unha oferta curricular adaptada e diversificada.
- ✓ É un marco colaborativo e buscará polo tanto ofrecer respostas educativas a titores/as, equipos docentes, departamentos, equipo directivo, alumnado e familias.
- ✓ É un elemento fundamental para promover os procesos innovadores no centro, contribuír a avaliación interna do mesmo e o seu plan de mellora en aras dunha maior calidade educativa.
- ✓ É unha ponte de unión do centro cos servizos do entorno: Servizos sanitarios, socioculturais, empresas públicas e privadas, outros centros da comarca, servizos de orientación laboral da Administración local, autonómica etc.
- ✓ Configúrase como o servizo interno por excelencia, de orientación educativa e profesional, que deberá traballar á par e na mesma dirección e, solicitando asesoramento cando sexa necesario, cos Servizos externos de ámbito provincial (Equipo de Orientación Específico e Inspección Educativa), así como cos

servizos centrais dende a Dirección Xeral de Ordenación Educativa e Formación Profesional mediante Subdireccións Xerais de ordenación educativa e Servizo de Ordenación e Innovación Educativa e Servizo de Formación de Empresas e orientación laboral e as súas instrucións e directrices .

► **Funcións.**

A Orde do 24 de xullo de 1998, establece no seu artigo 5º as funcións que desenvolverá o departamento de orientación e que son:

- ✓ Valorar as necesidades educativas, no ámbito da orientación, dos alumnos e das alumnas e do seu contorno e deseñar, desenvolver e avaliar programas específicos de intervención.
- ✓ Elaborar, de acordo coas directrices establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica, as propostas do plan de orientación académica e profesional, e do plan de acción tutorial dos centros, así como coordinar ó profesorado e ofrecerlle soporte técnico para o desenvolvemento destes plans.
- ✓ Participar na elaboración dos proxectos educativo e curricular de centro, incidindo nos criterios de carácter organizativo e pedagóxico para a atención do alumnado con necesidades educativas especiais e nos principios de avaliación formativa e, cando cumpra, na adecuación dos criterios de promoción.
- ✓ Deseñar accións encamiñadas á atención temperá e á prevención de dificultades ou problemas de desenvolvemento ou de aprendizaxe derivadas tanto de condicións desfavorables como de altas capacidades que presenten os alumnos/as.
- ✓ Participar na avaliación psicopedagóxica e no deseño e desenvolvemento de medidas de atención á diversidade.
- ✓ Facilitarlle ó alumnado o apoio e asesoramento necesarios para afrontar os momentos escolares máis decisivos ou de maior dificultade, como o ingreso no centro, o cambio de ciclo ou etapa e, cando corresponda a elección de optativas ou de itinerarios formativos, a resolución de conflitos de relación interpersonal ou a transición á vida profesional .
- ✓ Informar ó alumnado dos recursos laborais e profesionais ó seu alcance a propoñer a realización de actividades de orientación que lle faciliten a toma de decisión sobre o seu futuro .
- ✓ Cooperar cos membros dos equipos específicos no deseño, desenvolvemento e avaliación dos programas de orientación.
- ✓ Impulsar a participación do profesorado en programas de investigación e innovación educativa nos ámbitos relativos a hábitos de traballo intelectual, programas de ensinar a pensar, habilidades sociais, técnicas de dinámicas de grupos e en calquera outros.
- ✓ Promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos, especialmente no relativo á motivación, á construción do autoconcepto e da autoestima e no proceso de toma de decisións.
- ✓ Establecer canles de comunicación cos diferentes servizos e institucións no ámbito das súas competencias.
- ✓ Nos institutos onde se imparta formación profesional específica, coordinar a orientación laboral e profesional con outras administracións e institucións.

Ditas funcións están dentro da organización xeral do centro e do proxecto educativo para darlle a operatividade e funcionalidade propiamente educativas.

► **Composición do departamento de orientación**

O departamento de orientación, constituído en CCP a 30 de setembro do 2021, queda formado polo seguinte profesorado:

- ✓ Xefa do departamento de orientación:

Lucinda Fernández González

- ✓ Profesora de Pedagogía Terapéutica:

Paula Vázquez Fernández

- ✓ Titoras:

Titora do ámbito lingüístico-social: **María Ocampo Ferreiro**

Titora do ámbito científico-tecnolóxico: **Raquel Troitiño Barros**

- ✓ Profesor de FOL: **Xesús Chapela Ramos**

► **Modelo de intervención.**

Predomina a intervención indirecta – modelo de consulta, e a intervención grupal, interna, preventiva e de desenvolvemento a través do Modelo de Programas. Si ben cando estas medidas aínda sendo satisfactorias non son suficientes non se descarta unha intervención directa de asesoramento e intervención individualizada.

► **Ámbito de intervención:**

Movémonos nun Modelo Psicopedagóxico, entendendo que as nosas actuacións diríxense ó alumnado, ó profesorado e as súas estruturas organizativas, á familia e á Comunidade educativa.

De tódolos xeitos a realidade social e económica demanda cada vez con máis forza a necesidade de que a educación vaia máis aló da escola, especialmente no marco da educación permanente.

Neste senso podemos dicir que camiñamos por sendas proclives a un Modelo sociopsicopedagóxico, que engade ó anterior modelo o entorno sociocultural, sanitario, empresarial, de tempo libre..., tratando de coordinar os esforzos de todos os profesionais da comunidade nun proxecto común: o desenrolo académico, profesional e persoal das novas xeracións e dos distintos grupos sociais.

► **Ámbitos de actuación.**

Das funcións do D.O. e da cualificación dos seus membros, despréndese tres grandes ámbitos de actuación que deben considerarse necesariamente vinculados entre si:

- ✓ **Atención á diversidade. Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe.**
- ✓ **Orientación académico-profesional.**
- ✓ **Acción titorial.**

As actuacións nestes ámbitos dirixiranse ó profesorado, ó alumnado, a pais e nais, en definitiva á comunidade educativa.

De acordo con estes tres ámbitos, débese por un lado deseñar o Plan de Orientación Anual de actividades do departamento e por outro, redactar a Memoria final de curso.

► **Coordinación.**

A reunión do departamento de orientación realizarase unha vez ao mes mediante convocatoria ordinaria.

Así mesmo, a Xefa do Departamento de Orientación, terá tamén 1 hora de coordinación, mensual, cos titores/as de cada nivel (de 1º a 4º de ESO), ademáis de unha hora de coordinación ca especialista en Pedagogía Terapéutica para facer un seguimento detallado das necesidades educativas do alumnado, medidas a poñer en marcha e deseño/elección de recursos materias.

2.3.- Análise de necesidades.

A avaliación de necesidades como primeira fase da intervención orientadora permítenos analizar o contexto educativo, a fin de poder determinar posibles necesidades educativas, sentando as bases para o establecemento dos obxectivos e das liñas prioritarias de actuación.

Realizamos unha avaliación sistémica relacionado cos distintos ámbitos e axentes de intervención, sen perder de vista ó centro adscrito e a comunidade educativa: lembremos que nos interesa facer unha proposta o máis significativa para todos.

Os instrumentos e recursos empregados serán; as reunións de colaboración, individuais e colectivas cos membros do equipo educativo, análise de documentos (Memoria Anual anterior, expedientes, informes, etc.) a observación, rexistro das demandas efectuadas polos profesores, pais e nais, e alumnos /as que se acheguen ao departamento, reunións...e a observación directa.

A nivel xeral as posibles necesidades neste curso (atendendo tamén a memoria do curso pasado) 2020/2021 son:

► **Relativas ó alumnado:**

- ✓ Atender e favorecer a integración do novo alumnado procedente dos centros de primaria.
- ✓ Atender ao alumnado con NEAE e poñer en marcha as medidas de intervención máis acordes ás súas necesidades.
- ✓ Necesidade de deseñar e coordinar programas e/ou actividades que potencien o uso da técnicas de traballo intelectual e a súa integración nas distintas materias.
- ✓ Necesidade de atender ás características e necesidade de desenrolo persoal e social intrínsecas ás distintas etapas evolutivas empregando como estratexia básica de intervención mediante os valores, os contidos transversais así como as habilidades sociais.
- ✓ Necesidade de orientar profesionalmente ao alumnado, tanto no relativo á elección de optativas, de estudos posteriores, e á inserción no mundo laboral.
- ✓ Necesidade de velar polo benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais así como polo alumnado vulnerable.

► **Relativas ó profesorado:**

- ✓ Establecer unha coordinación co equipo directivo para traballar e intervir cos diferentes sectores da comunidade educativa na mesma liña.
- ✓ Dinamización da acción titorial, a través das reunións cos titores/as dos diferentes niveis educativos.
- ✓ Necesidade de asesorar e colaborar co profesorado na posta en funcionamento das medidas de atención á diversidade de maneira operativa e eficaz.
- ✓ Favorecer a coordinación dos profesores de área co profesor especialista a hora de intervir cos alumnos con NEAE, sobre todo cos alumnos con ACS.
- ✓ Favorecer no profesorado un maior coñecemento do seu grupo de alumnos para que as intervencións e seguimentos sexan o máis individualizados posibles.
- ✓ Implicar ó maior número de profesores/as posible no desenvolvemento da actividade orientadora do centro para co alumnado e atender aos seus problemas particulares.
- ✓ Necesidade de traballo en equipo do profesorado e dinamización das diferentes reunións facilitando a comunicación entre o equipo de profesores dun mesmo grupo.

► **Relativas ó centro:**

- ✓ Elevar á CCP propostas para mellorar a acción orientadora e a posta en marcha das MAD.
- ✓ Necesidade de mellor a coordinación entre o IES e o centro adscritos para operativizar recursos e mellorar rendemento.
- ✓ Necesidade de fomentar e mellorar a coordinación familia-escola. Fomentar a súa implicación na dinámica do centro.
- ✓ Participar activamente nas diferentes actividades, conmemoracións e efemérides que se desenvolvan no centro educativo.

► **Relativas ó centro adscrito:**

- ✓ Intercambio de información e seguimento dos alumnos/as obxecto dalgunha medida de atención á diversidade específica.
- ✓ Seguimento e valoracións pertinentes durante o curso, do alumnado que presente posibles necesidades educativas especiais e sexa de próxima incorporación ao IES.
- ✓ Necesidade de orientación académica e profesional do alumnado e familia do último curso de Primaria.

► **Relativas ó entorno comunitario:**

- ✓ Traballar de forma coordinada cos Servizos Sociais do Concello.
- ✓ Necesidade de intercambio de información acerca dos alumnos/as que precisan, dadas as súas necesidades, de intervención interinstitucional.
- ✓ Estar en contacto con outras ofertas formativas da contorna e dalas a coñecer ao noso alumnado.

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA.

O Plan de Orientación aséntase **fundamentalmente** na seguinte normativa legal:

- ✓ Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.

- ✓ Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- ✓ Decreto 120/1998 do 23 de abril, polo que se regula a orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ✓ Orde do 24 de xullo de 1998, pola que se establece a organización e funcionamento da orientación educativa na Comunidade Autónoma de Galicia regulada polo decreto anterior.
- ✓ Circular 10/2010 da Dirección Xeral de Educación, FP e innovación educativa pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- ✓ Circular 18/2007 das Direccións Xerais de Ordenación e Innovación Educativa e de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- ✓ Decreto 324/1996, polo que se aproba o regulamento orgánico dos IES.
- ✓ Orde do 1 de agosto de 1997, pola que se ditan instrucións para o desenrolo do Decreto 324/1996.
- ✓ Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ✓ Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- ✓ Orde do 27 de decembro de 2002 pola que se establecen as condicións e criterios para a escolarización en centros sostidos con fondos públicos do alumnado de ensino non universitario con necesidades educativas especiais.
- ✓ Orde do 31 de outubro de 1996 pola que se regula a avaliación psicopedagóxica dos alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais que cursan as ensinanzas de réxime xeral, e se establece o procedemento e os criterios para a realización do dictame de escolarización.
- ✓ Orde do 6 de outubro de 1995 pola que se regulan as adaptacións do currículo nas ensinanzas de réxime xeral.
- ✓ Orde do 20 de febreiro de 2004 pola que se establecen as medidas de atención específica ó alumnado procedente do estranxeiro.
- ✓ Lei Orgánica 5/2002 del 19 de junio, das Cualificaciones e da Formación Profesional. (BOE 20 xuño 2002).
- ✓ Lei Orgánica 4/2011, de 11 de marzo, complementaria da Lei de Economía Sostible, pola que se modifican as Leis Orgánicas 5/2002, de 19 de xuño, das Cualificaciones e da Formación Profesional, 2/2006, de 3 de maio, de Educación, e 6/1985, de 1 de xullo, do Poder Xudicial (BOE 12 marzo 2011).
- ✓ Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia (DOGA 12 xullo 2010).
- ✓ Orde do 28 de febreiro de 2007 pola que se regula el módulo profesional de formación en centros de traballo da FP inicial, para o alumnado matriculado en centros educativos da CCAA de Galicia. (DOGA 8 marzo 2007).
- ✓ Orde do 15 de xuño de 2016 pola que se regula o procedemento de admisión do alumnado nos centros docentes sostidos con fondos públicos para impartir ciclos formativos de formación profesional de graos

medio e superior en réxime ordinario e para as persoas adultas (DOGA 27 xuño 2016).

- ✓ Orde do 2 de decembro del 2008, pola que se regulan as probas de acceso aos ciclos formativos de FP do sistema educativo. (DOGA 16 decembro 2008).
- ✓ Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial (DOGA 15 xullo 2011).
- ✓ Orde do 5 de abril de 2013 pola que se regulan as probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior de ciclos formativos de formación profesional dos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 16 abril 2013).

4.- OBXECTIVOS DO PLAN.

► Obxectivos prioritarios comúns aos tres ámbitos de actuación.

- ✓ Formar no seo do D.O. un equipo de traballo eficaz e funcional.
- ✓ Facilitar ós titores/as e ó profesorado xeral, recursos, posibilidades e asesoramento permanente no ámbito da orientación, tutoría e atención á diversidade.
- ✓ Manter un contacto periódico coas institucións do entorno
- ✓ Enriquecer e apoiar a relación centro-familia en xeral, e titores/as-familia en particular.
- ✓ Coordinarse co EOE e a Inspección Educativa no marco das institucións e accións prioritarias para este curso como en situacións puntuais relacionadas coa avaliación, intervención nas NEE que, superando as nosas posibilidades precisen asesoramento.

► Obxectivos prioritarios na atención á diversidade.

- ✓ Colaborar co Equipo Directivo e co conxunto de profesorado na posta en funcionamento das medidas necesarias para asegurar a continuidade e coherencia do proceso educativo ó longo das etapas e en relación coas diferentes áreas e/ou materias.
- ✓ Establecer reunións co profesorado para diseñar e poner en marcha MAD, en especial as ACS (colaborando no asesoramento sobre material adaptado).
- ✓ Colaborar cos profesores na prevención e detección de problemas de aprendizaxe e na detección de posibles necesidades educativas específicas, e no seu caso, realizar a pertinente avaliación psicopedagóxica e posterior informe.
- ✓ Colaborar co equipo directivo na mellora da convivencia e do clima de aprendizaxe, potenciando a motivación e o valor do esforzo.
- ✓ Normalizar a atención educativa ao alumnado con NEAE, e asegurar unha resposta adaptada as súas características e necesidades.
- ✓ Implicar ás familias de cara á consecución de hábitos de estudo no fogar, nas actividades de reforzo e recuperación no proceso avaliador.
- ✓ Asegurar a coherencia e continuación da actividade educativa mediante a coordinación cos responsables de orientación nos centros adscritos.
- ✓ Manter contacto con aqueles axentes externos que atenden ao alumnado con NEAE.

- ✓ Procurar o benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais e o alumnado especialmente vulnerable.
- ✓ Asesoramento á comunidade educativa para o axuste da práctica de educación telemática á atención á diversidade.

► **Obxectivos prioritarios da orientación académica e profesional.**

- ✓ Conseguir que se asuma a responsabilidade da orientación profesional e preparación para a vida activa, así como a de fomentar unha cooperación orgánica entre o mundo educativo e o mundo empresarial e institucional do traballo, no marco do Plan de Orientación Profesional.
- ✓ Lograr unha actuación educativa conforme o establecido no POAP contribuíndo o seu desenvolvemento.
- ✓ Fixar as liñas prioritarias de actuación para cada curso, que se dirixan ó alumnado, ás familias e á relación co entorno sociolaboral.
- ✓ Posibilitar unha orientación e asesoramento individualizado para aqueles alumnos/as que poidan ter dificultades.
- ✓ Colaborar na elaboración do Consello Orientador sobre o futuro académico e profesional dos alumnos/as.
- ✓ Colaborar na determinación dos itinerarios na ESO e bacharelato.
- ✓ Actualizar a páxina web do departamento de orientación.
- ✓ Elaborar unha guía de orientación para o alumnado das diferentes etapas coa información académica e profesional máis relevante.
- ✓ Iniciación na orientación on-line en cuestións moi puntuais.
- ✓ Organizar charlas para as familias do alumnado, sobre todo do de nova incorporación ou que finaliza etapa.

► **Obxectivos prioritarios da acción tutorial.**

- ✓ Establecer criterios e procedementos para a organización e funcionamento da acción tutorial, e concretar as liñas de actuación cos tutores/as.
- ✓ Contribuír a unha acción tutorial funcional, eficaz e planificada.
- ✓ Mellorar a coordinación, seguimento e participación de todos os implicados, no desenvolvemento das actividades tutoriais.
- ✓ Normalizar a acción tutorial, impulsando o seu desenvolvemento.
- ✓ Implicar a todo o profesorado nunha acción tutorial compartida por todos, contribuíndo ao seguimento do proceso de ensino- aprendizaxe.
- ✓ Proporcionar aos tutores/as e profesores/as, técnicas e estratexias para facilitar a realización de actividades, a relación co alumnado, a coordinación cos profesores/as e a intervención coas familias.
- ✓ Facilitar a labor tutorial proporcionando recursos, técnicas, criterios de actuación, asesoramento, pero sobre todo, reflexión, debate, intercambio de opinións e experiencias.
- ✓ Identificar na diferentes titorías ás necesidades do noso alumnado.

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS.

No referente ás accións prioritarias teremos en conta as accións que no noso centro se estiman oportunas e relacionadas cos diferentes ámbitos de intervención. Así, as accións prioritarias por ámbitos serán, a nivel xeral:

5.1- Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe . Atención á diversidade.

- Promover accións e actuacións destinadas á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
- Revisión dos informes psicopedagóxicos, expedientes, e memorias para coñecer as necesidades do alumnado.
- Reunión inicial coas familias, para unha primeira toma de contacto e achegamento ao departamento de orientación.
- Asesoramento na elaboración, seguimento e avaliación de Adaptacións Curriculares.
- Reunións iniciais cos diferentes grupos de alumnado con necesidades para un establecemento de medidas de atención á diversidade de carácter provisional.
- Recollida de información do alumnado de nova incorporación.
- Realización das avaliacións psicopedagóxicas e posterior informe do alumnado que o precise.
- Coordinación co centro adscrito.
- Coordinación coas institucións do entorno, co obxectivo de garantir colaboracións: Centro de Saúde, Servizos Sociais, Asociacións, Servizos de Orientación do ámbito laboral...
- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Coordinación co Equipo de Orientación Específico, na detección, prevención e compensación das necesidades específicas de apoio educativo.
- Realización da proposta do alumnado que precisa atención por parte do mestre de Pedagogía Terapéutica, establecendo o número de sesións e o tipo de apoio.
- Realización de seguimento da evolución académica dos alumnos/as, especialmente cos ACNEE. Na reunión de titores/as e coa mestra de apoio.
- Dar información relevante para o proceso de aprendizaxe ao profesorado que atende ao alumnado obxecto dalgunha medida específica de atención á diversidade e/ou que está a pasar por unha situación complexa, problemática e/ou complicada ou especialmente vulnerables..
- Información e orientación a pais/nais de alumnos con NEAE sobre os recursos de apoio existentes na zona, asociacións, centros de apoio...
- Asistencia e participación nas sesións de avaliación.
- Seguimento, avaliación e revisión das medidas adoptadas, conforme ós criterios de avaliación establecidos.
- Colaborar na realización do consello orientador do alumnado que se quere incorporar a un Programa de Formación Profesional Básica, de ser o caso.
- Asesorar aos docente sobre a posta en práctica das medidas de atención á diversidade na educación telemática, así coma o apoio do especialista en PT.

5.2.- Apoio á Orientación Académica e Profesional.

- Coordinación con E. Primaria para facilitar unha orientación académica ó alumnado e pais de 6º de primaria de cara ó seu ingreso na ESO.
- Colaboración no programa de acollida ao alumnado de novo ingreso.
- Informarase a todos os grupos de ESO do sistema de avaliación, promoción e titulación.
- 1º ESO: autoconecemento e asesoramento sobre o sistema educativo e optatividade na ESO.

- 2º ESO: autoconhecimento e asesoramento sobre o sistema educativo, itinerarios e optatividade na ESO.
- 3º e 4º ESO: no 3º curso centrarase no asesoramento sobre o sistema educativo e sobre todo nas dúas modalidades de 4º.
- En 4º as actividades organizaranse tendo en conta os seguintes bloques: **autoconhecimento** (intereses profesionais, aptitudes, personalidade, historial académico), **opcións académicas e profesionais** (ESA, ciclos formativos, bacharelato, universidade, probas de acceso a ciclos, busca de emprego e integración laboral...), **Toma de decisións** e o **Consello Orientador** ó remate da ESO.
- 1º e 2º de Bacharelato: optatividade, itinerarios, ponderacións e proba de acceso á universidade, asesoramento sobre estudos post-obligatorios.
- Ciclo formativo: estratexias de inserción laboral e de formación.
- Promover a comunicación coa oferta formativa da contorna para facilitala ao alumnado.
- Atención personalizada ao alumnado e ás familias.

Estas actividades estarán dirixidas a promover a relación entre o sistema educativo e o mundo laboral, así como fomentar no alumnado a cultura emprendedora.

O alumnado ademais poderá consultar as súas dúbidas individuais no DO, ben nos recreos ou ben na hora de tutoría.

5.3. -Apoio ó PAT. Accións encamiñadas ó desenvolvemento do PAT.

Recolleranse as propostas dos titores/as para dita revisión e desenrolo do PAT, promovendo a súa análise, reflexión e a súa articulación na práctica.

Establecerase unha colaboración o máis fluída cos equipos docentes posible para o deseño e elaboración de protocolos para a realización da avaliación inicial do alumnado.

Para o desenvolvemento do PAT o departamento de orientación facilitará ás titoras/es o asesoramento para a realización das actividades propostas e a consecución dos obxectivos sinalados.

Traballarase na educación en valores, a tolerancia e a mellora da convivencia, habilidades sociais, hábitos de estudo e as técnicas de traballo intelectual, actividades dirixidas ao coidado do benestar, e a orientación académico-profesional, cun maior peso no 4º curso da ESO, 2º de bacharelato e 2º curso do ciclo, posto que ó remate ós alumnos /as deberán tomar unha decisión respecto ó seu futuro académico e profesional.

5.4. Temporalización e secuenciación de actividades de tutoría.

1º Trimestre:
Acollida. Información sobre a etapa na que ingresan
Presentación da titor/a.
As instalacións do Instituto: coñecemos o instituto
Elección de Delegado/a
Cuestionario de datos persoais
Dereitos e deberes. Normas de Convivencia.

Identificación de necesidades entre o alumnado derivadas e posta en marcha de medidas para palialas.
Cuestionario de hábitos de estudo. Planificación e organización do estudo. Coidado da libreta. Uso da axenda escolar.
Commemoración de diferentes efemérides: Samaín, Día internacional contra a violencia de xénero, Día mundial da Sida, etc...
Sesión de pre-avaliación.
2º Trimestre:
Sesión de postavaliación: reflexión e compromisos.
Traballo sobre recoñecemento e expresión de emocións, así coma de estratexias para que sexan adaptativas.
Técnicas e estratexias de estudo específicas.
Commemoracións e efemérides: Día da Paz.
POAP: autoconecemento, optatividades, orientación académica e profesional.
Sesión de preavaliación.
3º Trimestre:
Sesión de postavaliación.
Commemoracións e efemérides: Día das Letras galegas, Día da Muller traballadora.
Valoración da tutoría.

5.5. Actividades Extraescolares e Complementarias do Departamento de Orientación.

A proposta de actividades extraescolares e complementarias, polas características propias do departamento, ten un carácter provisional e moi dependente das necesidades do alumnado, oferta de actividades dentro dos diferentes ámbitos, e moi suxeita a outras variables difíciles de contemplar a priori e máis tendo en conta a situación actual. A proposta do curso actual só contempla as actividades que realizará personal interno do centro, e a oferta das actividades propostas por persoal externo serán valoradas en función da modalidade de impartición das mesmas e do interese para o alumnado.

Charlas orientación vocacional

Data aproximada: no 2º Trimestre do curso.

Obxectivos: Facilitar información ao alumnado sobre os diferentes cursos.

Destinatarios: todo o alumnado.

Posibles obradoiros externos a valorar neste curso:

- ✓ Quérote +: en 4º da ESO por estar programado para o pasado curso e non poder realizarse.
- ✓ Plan director: 1º - 4º ESO.

Participación na celebración de diferentes conmemoracións:

Día internacional contra a violencia de xénero.

Día mundial da Sida.

Día da Paz.

Día internacional da Muller traballadora.

Etc.

Actividades coordinación co centro adscrito:

- **Visita alumnos de 6º de Primaria.** “Xornada de portas abertas” (Maio/Xuño) de ser posible debido á situación actual.
- **Reunión de pais dos alumnos de 6º de Primaria** (Maio/Xuño) de ser posible debido á situación actual.
- **Reunión de profesores-titores, profesores de apoio e orientador coa orientadora e xefe de estudos (finais de curso)** de xeito presencial, se é posible, senón telemático ou telefónico.

NOTA: esta proposta ten carácter provisional, e está a cambios provocados pola aparición doutras ofertas de actividades, necesidades que xurdan no desenvolvemento do curso, ou novas variables non contempladas.

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN.

As estratexias de intervención por excelencia son, o modelo programas e o modelo de consulta, apoiándonos no modelo de asesoramento individualizado cando sexa necesario.

► Estratexias de intervención comúns ós tres ámbitos de actuación:

- ✓ Reunións iniciais do DO, da CCP e dos titores/as para elaborar directrices, propostas e elaboración do plan consensuado.
- ✓ Valoracións, observación e entrevistas ós distintos sectores da comunidade educativa sobre a maneira de xestionar e intervir do DO.
- ✓ Revisión de novos materiais, revistas, normativa...
- ✓ Redacción e valoración dos distintos documentos do DO.
- ✓ Reunión mensual do DO.
- ✓ Reunión mensual cos titores/as.
- ✓ Colaboración e coordinación cos servizos do Concello.
- ✓ Participación nas reunións colectivas e individuais coas familias.
- ✓ Intercambio de información e experiencias cos orientadores da zona.

► Estratexias de intervención no apoio ó proceso de ensinanza e aprendizaxe:

- ✓ Participación nas CCPs .
- ✓ Avaliación inicial do alumnado.
- ✓ Avaliación psicopedagóxica pertinentes e posterior informe.

- ✓ Realización dos informes psicopedagóxicos e colaboración no deseño e seguimento da proposta curricular e organizativa, no seu caso.
- ✓ Entrevistas iniciais e de intercambio da información (profesorado, familia e alumno/a).
- ✓ Orientacións, organización do apoio, no seu caso, e seguimento e avaliación das medidas educativas adoptadas.
- ✓ Colaboración do profesor de apoio e a orientadora cos titores/as e profesores/as de área.
- ✓ Difusión de materiais de distinto tipo para as actividades de apoio.
- ✓ Intervención do PT na aula ordinaria e se fose preciso na aula de apoio.
- ✓ Asesoramento ao profesorado de recursos e materiais adaptados.
- ✓ Xuntas de avaliación. Con voz, sen voto.

► **Estratexias de intervención na orientación académica profesional:**

- ✓ Asesoramento xeneralizado: desenvolverase fundamentalmente a través das titorías, coa colaboración doutros profesionais, se é o caso.
- ✓ Asesoramento individualizado: atención directa do DO ó alumnado que, aínda recibindo orientación grupal, siga presentando grandes dúbidas respecto ó seu futuro académico-profesional. Entrevista co orientador e consello orientador.
- ✓ Coordinación con distintas institucións, especialmente cos servizos de orientación laboral, Universidade, outros centros formativos.
- ✓ Elaboración de materiais por parte do DO.

► **Estratexias de intervención na acción titora:**

- ✓ Encontro de acollida de titores/as/: orientadora: carpeta do titor/a e protocolos.
- ✓ Información sobre o alumnado dos diferentes grupos: MADs, cursos repetidos, dificultades, etc.
- ✓ Desenvolvemento do PAT; traballarase na reunión periódica cos titores/as. Serán moi importantes as súas aportacións sobre as actividades realizadas e as necesidades que poidan darse ó longo do curso.
- ✓ Aportación e elaboración, no seu caso, de programas, materiais e actividades adecuados a cada un dos niveis educativos. Asesoramento no seu uso e participación directa, cando cumpra, nalgunha sesión de titoría.
- ✓ Recopilación e elaboración de materiais para ser traballados nas horas de titorías.
- ✓ Asesoramento do EOE ó departamento de orientación.
- ✓ Intercambio de información cos servizos sociais e sanitarios.

7.-METODOLOXÍA.

Nas accións emprendidas procurarase unha metodoloxía activa e participativa, que implique tanto ós distintos membros da comunidade educativa, como ós servizos e institucións do entorno comunitario.

A este efecto procurarase a corresponsabilidade, a cooperación e a coordinación, sen esquecer que o traballo en equipo alixeire a carga. Pero ademais, os criterios de actuación veñen dados polo modelo de intervención que defendemos, que asegura unha actuación planificada, preventiva e de desenrolo, sistémica e de intervención social, cooperativa e curricular.

► **Recursos materiais e infraestrutura do DO:**

- ✓ **Infraestrutura:** departamento con espazo de traballo para todos os seus membros, con mobiliario preciso para libros, instrumentos e demais materiais. Terminal telefónica e equipo informático.
- ✓ **Aulas de apoio:** 1 aula ampla con ordenador, mesas amplas e estanterías, con material específico de apoio. A aula é o suficientemente comfortable e organizada, permite un traballo cómodo da especialista de PT.
- ✓ **Materiais específicos:** documentos do centro, taboleiros do DO, probas psicopedagóxicas, folletos informativos, guías, revistas e demais publicacións.

► **Recursos persoais e externos:**

- ✓ **Recursos internos:** membros do DO, profesores/as-titores/as, Xefa de estudos, E. directivo, Claustro, profesora de PT.
- ✓ **Recursos externos:** EOE, Inspección Educativa, CFR, CAFI, Concello, Empresas, Consellería, Servizos Sanitario e Asociacións Sociais e Culturais.

► **Recursos funcionais e organizativos:**

- ✓ **Funcionais:** condicións espazo-temporais, cumprimento dos horarios, coordinación docente, coordinación e soporte institucional da xefa de estudos, colaboración, seguimento, asesoramento e dinamización do DO, supervisión e revisión da CCP e o apoio e complemento do EOE.
- ✓ **Organizativos:** Reunión de coordinación interna: reunión mensual. Reunión mensual cos titores/as da ESO. Reunións da CCP.

8.-SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN.

► **Avaliación procesual e seguimento:**

Implica a recollida sistémica de datos, a súa análise e conseguinte toma de decisións, mentres ten lugar a implantación do Plan, o que nos permite facer un seguimento do mesmo e a súa reorientación, en caso de ser necesario.

Para realizar o seguimento e avaliación da calidade do Plan, teremos en conta as valoracións que se acorde nas distintas reunións que levaremos a cabo ó longo do curso (CCP, DO, Titores/as, avaliacións...).

► **Avaliación final e revisión:**

Adopta unha función un tanto **sumativa**, para analizar a consecución dos obxectivos, como **formativa**, retroalimentando a nosa programación á vista do conseguido e tomar as decisións oportunas para a mellora do propio proceso.

Esta avaliación faise tendo en conta os seguintes criterios de avaliación:

- Grao de consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos contidos e actividades para a consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos materiais e recursos empregados.
- Colaboración e implicación das familias.

Ademáis nesta avaliación final teranse en conta as actividades realizadas e o seu grao de cumprimento, a síntese reflexiva dos logros acadados, as dificultades e obstáculos atopados, os aspectos a mellorar, as modificacións introducidas, así como suxestións e propostas de mellora recollidas ó longo do curso e as propostas de innovación necesarias.

En efecto, durante todo o proceso e por parte de todos os responsables -avaliación compartida-, irase recollendo informacións e suxestións que permitan reorientar e Plan, tendo en conta ademais as observacións do equipo directivo, do profesorado en xeral, así como dos alumnos/as e as familias.

Noia, 30 de Setembro de 2021

Asdo.: Lucinda Fernández González
X. Dpto. Orientación

Asdo.: Paula Vázquez Fernández
Especialista en Pedagogía Terapéutica

Asdo.: María Ocampo Ferreiro
Titara do ámbito lingüístico-social

Asdo.: Raquel Troitiño Barros
Titara do ámbito científico-tecnolóxico

Asdo.: Xesús Chapela Ramos
Profesor de Formación e Orientación Laboral

ANEXO I

PROGRAMACIÓN DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

ÍNDICE:

1. INTRODUCCIÓN
2. ACCIÓNS PRIORITARIAS
3. OBXECTIVOS
4. COMPETENCIAS CLAVE
5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT
6. METODOLOXÍA
7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS
8. COORDINACIÓNS
9. AVALIACIÓN

1.INTRODUCCIÓN

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, modificada pola Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, regula en toda a súa extensión o sistema educativo, tendo como un dos principios fundamentais a equidade que garanta unha igualdade efectiva de oportunidades para todo o alumnado.

Nesta programación plásmanse as liñas básicas do traballo da especialista de Pedagogía Terapéutica, tendo en conta a lexislación vixente, que debe atender á diversidade do alumnado tal e como se contempla no D.229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

Englóbbase dentro do Plan de Atención á Diversidade do Centro, da Programación Xeral Anual e no Plan do Departamento de Orientación. Sinalar que esta programación é flexible e está aberta a posibles modificacións que poidan xurdir durante o curso escolar, tanto na atención de outros alumnos/as con dificultades de aprendizaxe como na temporalización dos apoios, nas metodoloxías e recursos a empregar.

Ten como referentes básicos as Concrecións Curriculares dos distintos niveis educativos cos seus respectivos obxectivos, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación, agás nos casos concretos nos que os alumnos/as contan cunha Adaptación Curricular Significativa aprobada pola Inspección Educativa.

É obxectivo da educación conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades (individuais, sociais, culturais, intelectuais), polo que é necesario que a súa educación cubra todas as súas necesidades.

2.ACCIÓN PRIORITYARIAS

Para por levar a cabo estas actuacións de maneira coordinada, efectiva e adaptada ás necesidades do noso alumnado precisamos a implicación de toda a comunidade educativa, baixo os principios de normalización, inclusión e socialización.

Actuacións coas familias:

- ✓ Facilitando unha relación comunicativa fluída entre a totalidade dos membros.
- ✓ Recadando información sobre o desenvolvemento xeral do alumnado con necesidades educativas, e de todos os aspectos relevantes que poidan incidir de maneira positiva.
- ✓ Orientando e informando ás familias nas diferentes actuacións que favorezan a inclusión do alumnado, no proceso formativo tanto académico como laboral.

Actuación no centro educativo;

- ✓ Sendo membro do departamento de orientación e da CCP.
- ✓ Aportando información na avaliación psicopedagóxica, na elaboración de adaptacións e nos reforzos.
- ✓ Colaborando na elaboración dos diferentes documentos do centro como un membro máis do claustro.
- ✓ Coordinando as diferentes actuacións a levar a cabo co equipo docente.

- ✓ Participando nas diferentes sesións de avaliación que se dan ao longo do curso escolar.

Atención ao alumnado

- ✓ Facendo unha avaliación inicial, que axude a determinar o nivel de competencia curricular actual do alumnado.
- ✓ Observando o proceso do alumnado así como a avaliación sistemática en colaboración co profesorado.
- ✓ Apoiando de maneira activa ao alumnado que precise axude máis individualizada.
- ✓ Facilitando a obtención de estratexias favorables á adquisición dunha aprendizaxe significativa.
- ✓ Levando a cabo un seguimento continuo de todas as variables que incidan no alumnado, instaurando as positivas, minimizando as negativas.
- ✓ Elaborando un plan individualizado de traballo, coherente e realista.
- ✓ Favorecendo a motivación e o esforzo como ferramentas de traballo diario.
- ✓ Actuando directamente co alumnado coas modificacións oportunas para obter resultados satisfactorios.
- ✓ Coordinando os apoios que se desenvolvan co alumnado ao longo de todo o curso.
- ✓ Facilitando a inclusión do alumnado de apoio dentro do seu grupo-clase.
- ✓ Proporcionando información ao alumnado de aspectos que poida favorecer unha maior inclusión no centro e que poidan axudarlle a mellorar as súas capacidades e habilidades.

3. OBXECTIVOS

Os obxectivos xerais desta programación van dirixidos ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo existente no instituto.

Obxectivos xerais

- ✓ Atender directamente a todo o alumnado que presente dificultades
- ✓ Favorecer a inclusión e socialización A.C.N.E.A.E dentro do grupo de referencia e no centro educativo.
- ✓ Adaptar o proceso de ensino- aprendizaxe ás características de todo o alumnado ofrecendo atención específica e individualizada de acordo as necesidades.
- ✓ Ensinar a ser. Ensinar a convivir. Ensinar a aprender.
- ✓ Desenvolver e afianzar os aprendizaxes básicos.
- ✓ Conseguir o desenvolvemento integral do alumno/a: cognitivo, motor lingüístico e emocional.
- ✓ Potenciar ao máximo a personalidade global do educando, partindo da psicoloxía do desenvolvemento e da aprendizaxe, ofrecendo un amplo repertorio de alternativas, secuenciadas en dificultade, en función de criterios madurativos e abranguendo dende cero ata o pensamento formal.
- ✓ Empregar unha metodoloxía que destaque tanto os aspectos cognitivos como emocionais.
- ✓ Establecer canles de comunicación con toda a comunidade educativa implicada no proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado.
- ✓ Dirixir os intereses, capacidades e habilidades do alumnado cara unha efectiva participación na comunidade a través dunha aprendizaxe axeitada, na que pais, profesorado e sociedade deberán participar activamente.

- ✓ Colaborar coas familias en canto a estratexias de intervención no fogar, encamiñadas a promover unha continuidade do traballo no seu ámbito familiar.

Obxectivos específicos

- ✓ Mellorar as habilidades comunicativas lingüísticas e non lingüísticas tanto a nivel expresivo coma comprensivo.
- ✓ Mellorar o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos: atención, percepción e memoria.
- ✓ Adquirir habilidades sociais e de interacción, así como unha axeitada autonomía persoal e social.
- ✓ Mellorar e afianzar a competencia lecto - escritora a todos os niveis.
- ✓ Reforzar as técnicas instrumentais básicas.
- ✓ Ofrecer estratexias para a planificación dos estudos.
- ✓ Traballar as emocións, así como reforzar a autoestima e o auto-concepto do alumnado.
- ✓ Mellorar e afianzar o dominio das operacións aritméticas básicas, resolución de problemas e razoamento lóxico.
- ✓ Acadar os obxectivos establecidos nas ACS de cada unha das áreas.

4. COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave tendo en conta a Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato, deben estar integradas nas áreas ou materias das propostas curriculares, e nelas defínense, explicitárense e desenvólense suficientemente os resultados de aprendizaxe que os alumnos e alumnas deben conseguir. Son aquelas competencias que debe alcanzar todo o alumnado da ESO ao finalizar o ensino obrigatorio para lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe ao longo da vida.

No marco da Unión Europea, identifícanse 7 competencias clave:

- ✓ A competencia en comunicación lingüística trata de potenciar as capacidades comunicativo lingüísticas e mellorar os problemas específicos da linguaxe. A través de diferentes accións como: a expresión de pensamentos, ideas...; comprensión e expresión de diferentes mensaxes nas distintas situacións comunicativas; adaptar os estilos comunicativos aos diferentes contextos...
- ✓ A competencia matemática e básica en ciencias e tecnoloxía trata de favorecer a comprensión de conceptos e expresión en linguaxe matemático a través de actividades de razoamento, e potenciarase mediante a realización de actividades de observación, esforzo e recoñecemento do entorno.
- ✓ A competencia dixital mellorará coa utilización das TICS e o seguimento das clases telemáticas, así como o respecto das normas de utilización das mesmas.
- ✓ A competencia social e cívica favorecerase a través de actividades de comprensión da realidade social presente, desenvolvemento do sentido crítico e coñecemento dos deberes e dereitos sociais.
- ✓ A competencia conciencia y expresións culturais favorecerá a mellora dos aspectos como a comprensión, aprecio e o goce da arte no seu conxunto e o interese pola participación na vida cultural.

- ✓ A competencia para aprender a aprender debe favorecer o traballo de aspectos coma a memoria, atención, ensinarlles o uso eficiente de recursos e as técnicas de traballo intelectual.
- ✓ A competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor potencia as habilidades sociais para relacionarse, a cooperar e traballar en equipo. Esta competencia cústalle moito ao alumnado con NEAE.

5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT

O traballo da especialista en PT levarase a cabo como medida de atención extraordinaria sinalada polo Decreto 229/2011, do 7 de decembro polo cal se regula a atención a diversidade en Galicia.

Atenderá ao ACNEAE do centro a través de diversos apoios que se levarán a cabo seguindo as pautas de intervención derivadas do marco legislativo mencionado con anterioridade, e en concreto basearanse nos criterios de equidade e igualdade, así como no principio de individualización e atención acorde as necesidades específicas do alumnado.

No noso centro concrétase en:

- ✓ Alumna con dificultades específicas da aprendizaxe, especificamente dislexia, con adaptacións curriculares, a través de apoios dentro e fóra da aula.
- ✓ Alumno con Trastorno de DiGeorge, con adaptacións curriculares, a través de apoios dentro e fóra da aula.
- ✓ Alumnado con dificultades nas instrumentais, con apoios dentro de aula.
- ✓ Alumnado con necesidades derivadas de condicións persoais e/ou historia escolar, con apoios dentro de aula.

En todos os casos se ten en conta as diferentes situacións que poden xurdir neste curso 2021-2022 coa necesidade de alternar períodos de docencia presencial con outros non presenciais. Priorizando un aproveitamento das clases telemáticas con conexión, seguimento e práctica das mesmas.

6. METODOLOXÍA

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da Educación Secundaria Obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia sinala que os centros docentes implementarán metodoloxías que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e as súas características individuais e/ou estilos de aprendizaxe, co fin de conseguir que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento das súas capacidades. Así mesmo, estas metodoloxías deberán favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e promover o traballo en equipo, e para aplicar métodos de investigación apropiados.

Para levar a cabo as anteriores actuacións, empregamos unha metodoloxía activa e participativa, implicando a todo o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe. Partindo dos seus niveis de desenvolvemento, intereses e motivacións, poñéndoos en consonancia cos obxectivos educativos específicos de cada alumno en particular, e do grupo en xeral.

Algunhas pautas e estratexias metodolóxicas do proceso ensino-aprendizaxe que a nivel xeral se van a seguir no día a día son:

- ✓ Adaptar o nivel de esixencia ás súas posibilidades, partindo dos seus coñecementos previos e nivel de competencia curricular.
- ✓ Presentar os contidos secuenciados e organizados de maneira flexible, de xeito que resulten motivadores e estimulantes.
- ✓ O ambiente tentará ser o máis estruturado posible, minimizando elementos distractores.
- ✓ Propoñer actividades motivadoras tendo en conta os seus intereses.
- ✓ Empregar instrucións verbais claras e concisas para facilitar a comprensión, así como axudas gráficas ou manipulativas de ser preciso.
- ✓ Ter en conta o DUA, deseño universal de aprendizaxe, que parte dun deseño para todo o alumnado.
- ✓ Favorecer un aprendizaxe cooperativo nas aulas.
- ✓ Reforzar cada esforzo e cada logro que acade o alumnado.
- ✓ Crear un clima de seguridade e confianza favorecendo a expresión das emocións.
- ✓ Espertar no alumnado curiosidade e gañas de aprender.
- ✓ Axustar a resposta educativa ás necesidades do alumnado.
- ✓ Facilitar a comunicación entre os diferentes membros implicados, a través de reunións onde se poñan de manifesto os aspectos a mellorar ou continuar con eles, de forma que haxa unha constante supervisión dos métodos a empregar.

7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS

ESPAZOS

A distribución dos espazos, en canto ao apoio, está feita en función da priorización das necesidades do alumnado, combinando a aula de apoio e a aula ordinaria, sempre priorizando a atención no entorno máis inclusivo.

TEMPORALIZACIÓN

Esta programación será desenvolvida ao longo deste curso académico 2021-2022. O número de sesións de apoio de fóra da aula están recollidas segundo as orientacións da especialista en orientación do centro.

As intervencións que se levan a cabo co alumnado é flexible, podendo ser modificadas e revisadas en función dos resultados das avaliacións que se levarán a cabo con cada alumno/a, motivado polo ritmo da evolución dos aspectos traballados así como, pola detección de novas necesidades.

RECURSOS

Para dar resposta axeitada ás diferenzas individuais do alumnado empréganse os seguintes recursos:

- ✓ **Persoais**, tendo en conta tanto os internos coma os externos ao centro, entre os que destacan: titores/as, especialistas de área, PT, departamento de orientación, Equipo de Orientación Específico (EOE), CAFI e aqueles outros que sexan necesarios. Sen esquecermos das familias coas que é importante manter unha relación de coordinación e colaboración para manter unha continuidade na casa.

- ✓ **Materiais:** tendo en conta os contidos a traballar, realízase unha selección de materiais tendo en conta as características e motivacións do alumnado. Tentarase que os recursos empregados sexan variados, favorecendo o emprego das TICs e os materiais telemáticos, que se adapten ás necesidades e características persoais de cada un dos alumnos/as e que fomenten a súa participación activa e a motivación.

Elaboraremos todo aquel material específico que sexa necesario para atender a diversidade, así como para o logro e consecución dos obxectivos establecidos nas ACS e o desenvolvemento das habilidades básicas da vida diaria.

Terase en conta así mesmo material específico para as estratexias lecto-escritoras e o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos (atención, percepción, memoria), así como aquel material destinado a potenciar as habilidades e competencias socio-emocionais do alumnado, material visual que axude no día a día, axudas técnicas, material dixital e organizadores no caso de ser precisos.

8. COORDINACIÓN/COMUNICACIÓN COAS TITORÍAS, DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN E RELACIÓN COAS FAMILIAS.

Debido á multitude de organismos que poden atender ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo, é necesario organizar e coordinar de forma axeitada o traballo de todos os profesionais para poder dar unha resposta axeitada aos nosos alumnos e alumnas e optimizar a provisión de recursos.

Como membros do D.O informamos a este dos avances e/ou retrocesos do alumnado, colaboramos na detección de novas necesidades para a súa avaliación. Ademais estamos en permanente contacto cos especialistas das áreas nas que se necesita o apoio, así como cos titores/as. Participaremos ademais de forma activa nas preavaliacións, e nas diferentes avaliacións que se dan ao longo do curso escolar.

Con respecto ás familias, intentaremos buscar a máxima coordinación, e para iso empregaremos a hora semanal de atención ás familias, chamadas telefónicas para comentar aspectos puntuais, evolución en relación ao grado de consecución dos coñecementos propostos, actitude e motivación e aspectos tratados.

Ademais, coincidindo coa avaliación final, tamén se lle elaborará un Informe Final Individualizado do alumnado.

9. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é un compoñente fundamental da programación de aula. A análise e valoración da planificación, implantación e resultado dun proxecto de traballo é necesaria para acadar os obxectivos previstos, porque permite ir tomando *decisións reflexivas e contextualizadas sobre a modalidade de traballo elixida e o grao de adecuación ás necesidades de cada suxeito e de cada contexto.*

Parte dunha planificación exhaustiva na que respondemos as cuestións de **que, como e cando avaliar**. Ten **carácter continuo, global e formativo** o que permite realizar tomas de decisións adaptadas ás necesidades que van xurdindo ao longo do proceso. A **Avaliación continua**, permítenos levar a cabo un seguimento constante da situación de cada membro do grupo, tanto ao principio, durante e ao final do proceso. Mediante a **Avaliación global** consideramos á persoa na súa totalidade, contando coas apartacións de todos os axentes que participan no proceso de ensinanza-aprendizaxe. Por último a **Avaliación Formativa** permítenos coñecer os resultados da aprendizaxe durante o proceso.

Así mesmo, a avaliación establece en tres momentos: inicial, continua e final. Será un proceso continuado no que estas tres fases serán encadeadas e non un feito puntual e illado.

- ✓ A avaliación inicial, para ver o punto de partida de cada neno/a (capacidades adquiridas en relación ós obxectivos curriculares, estilo de aprendizaxe, dificultades, ...) e analizar todas as variables que poidan influir na nosa decisión e así elaborar a programación que se vai levar a cabo con cada alumno/a.
- ✓ A avaliación continua, que se levará a cabo a partir de realización das actividades propostas anteriormente, xa que nos darán información sobre o grado de aprendizaxe dos alumnos/as e sobre as dificultades que van presentando á hora de realizalas, o que nos vai permitir establecer as modificacións oportunas.
- ✓ A avaliación final das intervencións, que nos permitirá comprobar o grado de adquisición dos obxectivos da programación.

É unha **tarefa compartida**, entre docentes (titora, especialistas en outras áreas, PT, orientadora...) alumnado e familias, porque partimos dunha dinámica de coordinación dentro e fóra da aula que esixe un traballo de valoración conxunta da actividade desenvolta por cada un de nós tanto no eido individual como colectivo.

Así mesmo, a avaliación non abarcará só ó alumnado co que se traballa, senón que se estenderá tamén ao **profesorado** e á súa **práctica educativa** que deberá ser obxecto de revisión continua para poder introducir as modificacións que se estimen oportunas. A avaliación dos alumnos con necesidade específica de apoio educativo rexirase como norma xeral pola orde de avaliación correspondente para a etapa na que se atopa escolarizado. Para garantir a consecución dos obxectivos do presente plan será necesario prestar especial atención ao carácter relativo das necesidades específicas de apoio educativo, xa que as necesidades iniciais dos nosos alumnos poden variar durante o curso escolar, é dicir, poden desaparecer algunhas das necesidades iniciais e aparecer outras novas.

Teñamos en conta que partimos do **criterio de avaliación positiva e informativa**, de tal xeito que o discente entenda esta valoración como un instrumento básico para a súa propia superación e como constatación dos avances experimentados. Deste xeito coidamos que contribuímos á mellora da súa autoestima e auto-concepto, unhas das principais necesidades que presentan a maioría do ACNEAE.